

בית ההוראה "תורת זינים" – לוד

הרב חיים שמילה

דעת תורה בעניין קבלת החיסון לנגיף הקורונה

לשאלת רבים בעיר לוד ת"ו ומחוצה לה, בעניין קבלת החיסון לנגיף הקורונה:

מי שהינו באוכלוסיות סיכון (גיל, מחלות רקע וכדו') או בא במגע עם אוכלוסיות סיכון (הורים, מתפללים בבית הכנסת וכדו') – יש לו להתחסן מצד דיני פיקוח נפש, משום שאין לו לסכן את עצמו, ומשום שיש לו להפחית את רמת הסיכון שבה הוא מסכן את סביבתו. מתחת לגיל 16 – נכון להיום, נמנעים מלהתחסן, על פי המלצות משרד הבריאות.

שאר האוכלוסייה (כולל נשים מגיקות או מעוברות) – יש להתחסן לפי סדרי העדיפויות שנקבעו על ידי משרד הבריאות, (נכון להיום – ר"ח אדר תשפ"א – החיסון כבר ניתן לכל האוכלוסייה מעל גיל 16).

הרחבה:

מחד גיסא, על פי רוב המומחים ועל פי ארגוני הבריאות הגדולים, התועלת בחיסון הינה גדולה מאוד בכך שהחיסון מספק רמת הגנה גבוהה מהנגיף של כ-95% מפני חולי בינוני, ו-99% של הגנה מפני חולי קשה הדורש טיפול נמרץ. לכן חיסון הציבור והיחיד יציל בוודאות חיי אדם רבים, הן ברמת האדם הפרטי והן ברמת שמירה על רמת עומס סבירה בבתי החולים וממילא שמירה על יכולתם של בתי החולים לספק רמת טיפול סבירה לחולי הקורונה ולשאר החולים. בנוסף, הגנה מהנגיף היא גם הגנה מהנזקים הבריאותיים שהנגיף גורם גם לאחר שהאדם נרפא ממנו, וכבר כיום ידועים לנו נזקים כאלה.

מאידך גיסא, על פי רוב המומחים ועל פי ארגוני הבריאות הגדולים, תופעות הלוואי הידועות של קבלת החיסון הינן נחשבות לקלות וסבירות ברמתן ובשכיחותן, ותופעות לוואי חריגות הינן קיימות בשיעור זניח. יתר על כן, כל החששות שהועלו מפני החיסון מתבססות על השערות וספקולציות, ולא על ידע הנובע מניסוי או מתצפיות שהן הדרכים המקובלות ברפואה בימינו להסקת מסקנות.

על פי ההלכה ההכרעה בנושאי פיקוח נפש נעשית על פי הכלים המקובלים בידי הרופאים המצויים באותה התקופה ועל פי דעת רוב מומחי הרפואה הקונבנציונאלית המצויים באותה התקופה.

לכן, גם אם לא ניתן להתחייב ששום נזק לא יארע למי שמקבל את החיסון, מכל מקום יש להתחסן, מהטעמים הבאים:

א. על פי התורה, בענייני רפואה ופיקוח נפש, יש ללכת אחר דעת רוב הרופאים ואחר דעת הרופאים המומחים בתחום (שו"ע או"ח סי' תריח), ודעת רוב המומחים ודעת ארגוני הבריאות הגדולים היא שיש להתחסן. הלכה זו תקפה גם כאשר אין וודאות גמורה לגבי התוצאות בכל המקרים, שהרי אף פעם לא ייתכן מצב של וודאות גמורה.

ב. לכל תרופה יש תועלת ויש גם חסרונות, וכמו שאמרו חז"ל שכל דבר המועיל לחולי מסויים הינו גורם לנזק בריאותי כלשהו (פסחים מב, ב), וכמו שאמרו חז"ל שהקב"ה הוא היחיד שתורפותיו רק מועילות לכולם ואין בהם נזקים, אך כל תרופה של רופא בשר דם עלולה לגרום נזק למיעוט האנשים (עירובין נד, א). ואף על פי כן אמרה התורה שניתנה רשות לרופא (ברכות ס, א), ואמרו חז"ל שזו סברא פשוטה וברורה שכל מי שיש לו כאב או חולי, הולך לביתו של הרופא על מנת שירפאהו בעזרת שימוש ברפואות ותורפות (ב"ק מו, ב). ואם כן, אין בכוחם של חששות מפני תופעות לוואי מקובלות או של חששות מפני נזקים אצל מיעוט זניח של אנשים, למנוע שימוש בחיסון שיכול בוודאות למנוע מוות ונזקים בריאותיים אצל אנשים רבים.

ג. אין וודאות גמורה בשום נושא בעולם הזה. כמו למשל שאין וודאות גמורה שלא יארע שום נזק לאדם המחליט לחצות את הכביש, לעסוק במלאכתו או לאכול את ארוחת הבוקר שלו. השכל וההגיון שנתן לנו הקב"ה מנחים אותו לשקול את השיקולים המונחים בפנינו ולקבל החלטה. וכשהתועלת מרובה והסיכוי להפסד מועט, השכל וההגיון מחייבים לעשות את הדבר – לחצות את הכביש, לעסוק במלאכה, לאכול ארוחת בוקר או לקבל את החיסון.

ד. בכל ענייני הרפואה אנו פועלים על פי השיקולים הנ"ל, בין בנטילת גלולות לשיכוך כאבים או בנטילת גלולות למניעת הריון (כאשר ניתן היתר הלכתי לכך), ובין בביצוע ניתוחים וטיפול במחלות קשות. אנו עושים את כל הפעולות הנ"ל אף על פי שלכל אחת מהן עלולות להיות תופעות לוואי סבירות ואף נזקים במיעוט זניח של אנשים. ואם כן, כך נפעל גם בעניין החיסון לקורונה.

בברכת "והסירותי מחלה מקרבך"